

О. М. Бірюков,

доктор юридичних наук,
професор кафедри міжнародного приватного права
Інституту міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
радник Юридичної групи LCF

УДК 341.94

РОЗГЛЯД ТРАНСКОРДОННИХ СПРАВ ПРО БАНКРУТСТВО В УКРАЇНІ: СКЛАДНОЦІ І ПЕРСПЕКТИВИ

У статті автор на прикладі однієї справи спробував проаналізувати ефективність правового регулювання відносин неспроможності з іноземним елементом та складнощі із застосуванням нових для України правових механізмів у транскордонних справах про банкрутство. У статті йдеться про справу № 914/207/15, що розглядалась місцевим, апеляційним та касаційним судами у 2015 р. Висновки, можливо спірні, можуть стати основою для їх публічного обговорення з метою удосконалення чинного законодавства.

Ключові слова: банкрутство, неспроможність, транскордонні справи про банкрутство, визнання іноземного провадження, визнання іноземного арбітражного керуючого, співпраця з іноземними судами та іноземними арбітражними керуючими, судова допомога.

На початку 2013 р. в Україні вступив у силу Закон «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [1] у новій редакції (далі — Закон про банкрутство). У Законі знайшли своє відображення невідомі раніше в Україні процедури банкрутства, пов'язані з іноземним провадженням. Серед механізмів, що передбачені у чинному законодавстві України про банкрутство, є визнання іноземного провадження, визнання іноземного арбітражного керуючого, співпраця з іноземними су-

дами та іноземними арбітражними керуючими, надання і координація судової допомоги тощо. Згідно з відповідними положеннями спеціального у сфері неспроможності закону зазначені вище процедури мають застосовуватись з урахуванням принципу взаємності та застереження про публічний порядок.

Ще на перших етапах впровадження передбачених у новому Законі про банкрутство механізмів автор цієї статті на низці публічних заходів¹, на яких обговорювались законодавчі нововведення,

¹ Про це, зокрема, йшлося на круглому столі «Особливості розгляду справ про банкрутство за участю суддів спеціалізованих колегій місцевих та апеляційних господарських судів», організованому Вищим господарським судом України і проведеному 18 червня 2014 р. у м. Києві; на IV Міжнародному судово-правовому форумі «Судова реформа: стан та напрями розвитку», організованому Верховним Судом України та газетою «Юридическая практика» спільно з Проектом ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні» та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка і проведеному 17 березня 2016 р. у м. Києві, та деяких інших.

звертав увагу на деякі помилки щодо викладення у вітчизняному законодавстві відомих у світі наукових концепцій. Крім того, деякі проблемні положення розділу IX Закону про банкрутство автором аналізувались у низці наукових та аналітичних статей, наприклад у статті «Банкрутство у сучасному міжнародному праві», опублікованій в журналі «Право України» (2013 р. № 7). Зокрема вказувалось на те, що в Законі не зовсім коректно наведені окремі юридичні механізми, що містяться у міжнародних документах, існує певна плутанина з ключовою термінологією, представлена досить дивна інтерпретація деяких міжнародних принципів, бракує процесуальних норм для прогнозованого розгляду таких специфічних справ у вітчизняних судах.

Сьогодні вже існує судова практика у цій сфері правозастосування. Таких справ мало, однак правові висновки, які наведені в судових рішеннях, є важливими для оцінки ефективності застосування юридичних процедур, пов'язаних з іноземними провадженнями у справах про банкрутство. На прикладі конкретної судової справи, на наш погляд, можна побачити, що суди, застосовуючи процесуальні норми Закону про банкрутство, не зовсім відповідно до намірів законодавця, трактують окремі правові категорії, пов'язані з процедурою банкрутства.

Впевнені, що аналіз цієї судової справи зможе показати, наскільки судам важко дійти обґрунтованих висновків у зв'язку з існуванням значних прогалин у регулюванні юридичних процедур, пов'язаних з іноземними провадженнями у справах про банкрутство. Практичним наслідком такого аналізу є висновки щодо того, чи можливо застосувати в Україні правила розгляду так званих справ про транскордонну неспроможність відповідно до намірів законодавця та рекомендацій міжнародних організацій. На основі зроблених узагальнень можна буде виробити рекомендації щодо

покращення законодавчого регулювання та удосконалення інституційного забезпечення ефективного застосування нових судових процедур, передбачених у Законі про банкрутство.

Фабула справи

Виходячи з аналізу судових рішень, постановлених у справі № 914/207/15, керуючий іноземною процедурою банкрутства Компанії «Ес Пі Бі ейч еф», зареєстрованої в Ісландії, звернувся 22 січня 2015 р. до місцевого Господарського суду Львівської області з заявою про визнання іноземної процедури банкрутства та керуючого іноземною процедурою банкрутства з посиланням на статті 119, 122 та 124 розділу IX Закону про банкрутство.

Підставою для звернення стали договори про депозитний вклад Компанії «Ес Пі Бі ейч еф» у ПАТ АКБ «Львів» (в ухвалі про відмову у прийнятті заяви ця особа називається заінтересованою особою). Як видно із матеріалів справи, спір щодо цих грошових коштів розглядався Господарським судом Львівської області у 2012 та 2013 роках.

Прийняті рішення

У справі № 914/207/15 місцевий Господарський суд ухвалив рішення (ухвала Господарського суду Львівської області від 26.01.2015 р. [2]) про відмову у прийнятті заяви керуючого іноземною процедурою банкрутства про визнання в Україні іноземної процедури банкрутства, керуючись статтями 119–124 Закону про банкрутство та статтями 62 і 86 Господарського процесуального кодексу України (ГПК). Проте, виходячи з аналізу процесуальних норм законів, якими мотивував своє рішення Господарський суд першої інстанції, можна дійти висновку про те, що правові підстави для відмови у прийнятті заяви керуючого іноземною процедурою банкрутства є достатньо спірними.

По-перше, із буквального розуміння

положень розділу IX «Процедури банкрутства, пов'язані з іноземною процедурою банкрутства» Закону про банкрутство можна дійти однозначного висновку про те, що тільки і виключно господарські суди розглядають заяви про визнання іноземної процедури банкрутства та визнання керуючого іноземною процедурою банкрутства. Тому, посилання на ст. 62 ГПК є недостатньо обґрунтованим, оскільки вказаною статтею не передбачено такої підстави для відмови у прийнятті заяви з поверненням її та доданих до неї документів (у цій справі на 161 аркушах) заявникові без розгляду.

По-друге, відмовляючи у прийнятті заяви іноземного керуючого у справі про банкрутство, суд першої інстанції з посиланням на статті 119–124 Закону про банкрутство не врахував те, що зазначені норми не передбачають, що заява про визнання іноземної процедури банкрутства може бути подана до господарського суду тільки в процесі розгляду порушеної цим судом справи про банкрутство і до прийняття в такій справі рішення по суті — затвердження мирової угоди, плану санації, ліквідації. Касаційний суд (постанова Вищого господарського суду України від 30.06.2015 р. у справі № 914/207/15 [3]) виправив один із зроблених висновків і зазначив, що законодавством встановлена можливість подання заяви керуючим іноземною процедурою банкрутства щодо визнання іноземної процедури банкрутства як у рамках порушеного провадження у справі про банкрутство, так і незалежно від наявності такого провадження в господарському суді.

По-третє, посилання на ст. 86 ГПК також може здатись помилковим, оскільки заява про визнання іноземної процедури банкрутства та керуючого іноземною процедурою банкрутства за своєю природою не є господарським спором, тому цю заяву не можна віднести до тієї, що згадується у цій статті процесуального закону: про залишення позову без розгляду. Зазначимо також, що інші наве-

дені у зазначеній статті ухвали — про відкладення розгляду справи, зупинення, припинення провадження у справі — постановляються у вже порушеному провадженні в судовій справі.

Разом з тим, згідно з ч. 4 ст. 122 Закону про банкрутство господарський суд приймає ухвалу про прийняття заяви до розгляду, якщо вона оформлена відповідно до встановлених законодавством вимог. Інших варіантів дій суду на цьому етапі судового процесу Законом не передбачено. Єдиною підставою для повернення заяви (але не для відмови у прийнятті заяви) про визнання іноземного провадження у справі про банкрутство може бути невідповідність оформлення заяви та доданих до неї документів вимогам закону. Згідно з положеннями розділу IX Закону про банкрутство (ч. 3 ст. 122) після усунення зазначених недоліків заявник (керуючий іноземною процедурою банкрутства) може повторно звернутися до господарського суду на території України із заявою про визнання іноземної процедури банкрутства. Аналогічна норма міститься і у ГПК (ст. 62).

Відомо, що за результатами розгляду заяви про визнання іноземної процедури банкрутства після прийняття ухвали про прийняття заяви до розгляду відповідно до ч. 4 ст. 122 Закону про банкрутство пропонуються тільки два можливі рішення, які оформлюються ухвалою: або визнати іноземну процедуру банкрутства, або відмовити у її визнанні. Зазначимо, підстави для відмови у задоволенні заяви про визнання іноземної процедури банкрутства наведені у ст. 125 Закону про банкрутство. У ст. 126 Закону йдеться про те, що така ухвала про визнання іноземної процедури банкрутства може бути оскаржена за правилами, встановленими ГПК.

Враховуючи викладене здається, що місцевий господарський суд недостатньо обґрунтовано відмовив у прийнятті заяви про визнання іноземного провадження у справі про банкрутство до розгляду, оскільки такої можливості Закон про

банкрутство не надає, а апеляційний (постанова Львівського апеляційного господарського суду від 15.04.2015 р. [4]) та касаційний суди не звернули уваги на невідповідність такого рішення суду першої інстанції вимогам Закону.

У цій справі заявником є іноземна особа, призначена у справі про банкрутство, яка представляє судове провадження, що розглядається в іноземному суді. В такій ситуації для іноземної особи — заявника та іноземного суду, у провадженні якого знаходиться ця справа, таке рішення може здатись дивним, оскільки заява судом прийнята, у справі є свій номер, заява судом розглядалась, прийнято мотивоване рішення щодо всіх наведених у заяві обставин та з посиланням на відповідні норми Закону про банкрутство. І це все після того, як господарський суд прийняв рішення про відмову прийняти заяву до розгляду. Чи зможе офіційний представник іноземного провадження у справі про банкрутство це розцінити, використовуючи термінологію Європейського суду з прав людини як відмову у правосудді?

На цьому в аналізі зазначених спірних рішень господарських судів у зазначеній справі можна було б поставити крапку, але у своїй ухвалі місцевий господарський суд виклав свої мотиви постановлення негативного рішення за поданою заявою. Зазначимо, суд надав оцінку практично усім обставинам, наведеним у заяві, що, безумовно, має важливе значення для подальшої практики застосування передбачених у чинному законодавстві правил розгляду судової справи, пов'язаної з іноземним судовим провадженням. Впевнені, необхідно обов'язково їх проаналізувати на предмет правильності застосування правових норм, відповідності меті та завданням Закону про банкрутство, узгодженості з нормами інших спеціальних законів, а також щодо коректності інтерпретації відомих правових концепцій у вітчизняному законодавстві.

Аналіз постановлених рішень

Як видно із тексту ухвали Господарського суду Львівської області від 26.01.2015 р. у справі № 914/207/15 суд фактично відмовив визнати іноземне провадження у справі про банкрутство та керуючого іноземною процедурою банкрутства, мотивуючи це рішення таким:

1) положення розділу IX Закону про банкрутство не застосовуються до процедур банкрутства банків та інших фінансових установ;

2) заява про визнання іноземної процедури банкрутства може бути подана до господарського суду в процесі розгляду порушеної цим судом справи про банкрутство;

3) за відсутності міжнародного договору України з питань співробітництва у процедурах банкрутства суд не може прийняти до розгляду або іншим чином застосувати процедури банкрутства, пов'язані з іноземними провадженням, як зазначається у тексті ухвали, всупереч імперативному принципу взаємності, встановленому в Законі про банкрутство;

4) розгляд заяви про визнання іноземної процедури банкрутства має відповідати вимогам закону щодо публічного порядку, суверенітету та основним засадам і принципам законодавства України.

З першим аргументом, наведеним вище, щодо того, що іноземна процедура відкрита відносно банку, а в Україні банкрутство банків законодавством не передбачено, можна погодитись, зважаючи на пряму норму Закону про банкрутство. З другим аргументом відмови у прийнятті заяви про визнання іноземної процедури банкрутства суд касаційної інстанції не погодився. Вищий господарський суд України у своїй постанові пояснив, що зі змісту ст. 119 Закону про банкрутство вбачається, що законодавством встановлена можливість подання заяви керуючим іноземною процедурою банкрутства щодо визнання іноземної

процедури банкрутства як у рамках порушеного провадження у справі про банкрутство, так і незалежно від наявності такого провадження в господарському суді. Інші мотиви, наведені в ухвалі місцевого господарського суду і підтримані апеляційним та касаційним судами, видаються дещо спірними.

При аналізі постановлених рішень необхідно мати на увазі, що регулювання правових відносин з іноземним елементом в Україні зосереджено в окремій сфері національного законодавства — у законодавстві про міжнародне приватне право. Спеціальним у цій сфері нормативним актом є Закон «Про міжнародне приватне право». Він містить колізійне і матеріально-правове регулювання приватноправових відносин, обтяжених іноземним елементом.

Чинний Закон про банкрутство втрутився у цю надзвичайно специфічну сферу правового регулювання без внесення відповідних змін у профільний закон у сфері регулювання приватноправових відносин з іноземним елементом, зокрема з надзвичайно неоднозначним трактуванням принципу взаємності. Тут слід зазначити, що відповідні норми щодо порушення справи про банкрутство у разі існування колізій правопорядків містяться у п. 11 ч. 1 ст. 76 та п. 7 ч. 1 ст. 77 Закону «Про міжнародне приватне право». Відомо, що для регулювання цих досить специфічних і складних суспільних відносин застосовується спеціальний для цієї сфери регулювання юридичний інструментарій, що базується на визнаних у світі концептуальних підходах. Крім того, наділення судді повноваженнями приймати рішення щодо застосування чи відмови у застосуванні іноземного права без розуміння того, як це має працювати у сфері приватноправових відносин, може призвести до неправильного застосування відомих принципів міжнародного права. Необ-

хідно визнати, що справа, яка є предметом аналізу у цій статті, є, по суті, підтвердженням помилкових підходів розробників відповідного розділу Закону про банкрутство.

Принцип взаємності. У міжнародному приватному праві взаємність виступає як фундаментальний принцип міжнародного співробітництва. У приватноправових відносинах взаємність застосовується з метою полегшення застосування національними судами норм іноземного права і має сприяти налагодженню ефективної співпраці між державами у міжнародному торговельному обороті.

У сучасній доктрині міжнародного приватного права посилення на взаємність у приватноправових відносинах піддається критиці. Однією з сучасних тенденцій використання цього принципу права є вилучення відповідних положень із законодавства держав. Причина цього полягає у недостатній визначеності такої правової категорії та нездатності досягнути позитивних результатів у процесі її застосування. Крім цього, при застосуванні взаємності у приватноправовій сфері існує реальна загроза порушенню прав людини.

Саме тому в Законі «Про міжнародне приватне право» Український законодавець здійснив спробу нейтралізувати можливі негативні наслідки використання взаємності у процесі прийняття рішення щодо застосування іноземного права. Як пояснюють вітчизняні науковці, які брали участь у розробці зазначеного Закону, навіть, якщо така умова колись «проскоче» в законі чи договорі, вона має нейтралізуватись презумпцією наявності взаємності (ст. 11 Закону «Про міжнародне приватне право») [5].

В цьому контексті досить дивним виглядає, по-перше, введення принципу взаємності в спеціальний закон у сфері банкрутства та, по-друге, як це зроблено — у досить дивний спосіб.

Закон України «Про міжнародне приватне право»	Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»
<p>Стаття 11. Взаємність Суд чи інший орган застосовує право іноземної держави <i>незалежно</i> від того, чи застосовується у відповідній іноземній державі до подібних правовідносин право України, <i>крім випадків</i>, якщо застосування права іноземної держави на засадах взаємності передбачене законом України або міжнародним договором України. Якщо застосування права іноземної держави залежить від взаємності, вважається, що вона існує, оскільки не доведено інше <...></p>	<p>Стаття 119. Застосування процедур банкрутства, пов'язаних з іноземним провадженням <...> 2. Процедури банкрутства, пов'язані з іноземним провадженням, <i>зазначені в цьому розділі</i>, якщо інше не передбачено цим Законом або міжнародним договором України, <i>застосовуються</i> за принципом взаємності у разі, якщо: <...> 3. Взаємність вважається існуючою, якщо <i>буде встановлено</i>, що <i>міжнародним договором України</i>, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, <i>передбачена можливість такого співробітництва іноземної держави з Україною</i> <...></p>

Як видно із наведених витягів, Закон «Про міжнародне приватне право» визнає існування взаємності практично автоматично, а Закон про банкрутство встановлює для цього певні умови: взаємність має вважатись існуючою, якщо буде встановлено, що міжнародним договором України передбачена можливість співробітництва у відповідній сфері іноземної держави з Україною. Тут доречно зазначити, що нам не зустрічалися такі міжнародні договори. З історії розвитку законодавства про транскордонні банкрутства відомо, що на Європейському континенті було укладено кілька таких договорів [6]. Однак, зі створенням Європейського Союзу та прийняттям відповідних актів законодавства у цій сфері дія цих договорів припинилась.

Не можна не оминати увагою і те, що сфери застосування принципу взаємності у зазначених законах є різними. Закон «Про міжнародне приватне право» передбачає розгляд питання взаємності у разі встановлення можливості застосування норм іноземного права, а Закон про банкрутство дозволяє судді відмовлятися застосовувати чинне Українське законодавство, в нашому випадку розділ IX Закону про банкрутство, якщо суддею не буде встановлено існування міжнародного договору України з відповідною державою, в якому передбачена можливість співробітництва у цій специфічній сфері.

Практика застосування принципу взаємності досліджувалась вітчизняними науковцями ще до введення цього принципу міжнародного права у законодавство України про банкрутство. Автор цієї статті й одного з двох відомих у цій сфері монографічних видань із зазначеної тематики попереджав на підставі проведеного аналізу практики застосування цього принципу в окремих іноземних країнах про негативні наслідки звернення до взаємності і певні можливі загрози для забезпечення ефективного співробітництва між судами та арбітражними керуючими у транскордонних справах про банкрутство [7].

Враховуючи це, можна погодитись із молодим науковцем Іриною Власюк, яка стверджує, у тому числі й посилаючись на справу № 914/207/15, що «Підхід, обраний українським законодавцем, зводить нанівець усі внесені до Закону зміни, оскільки повністю перекидає доступ рішенням іноземних судів до української юрисдикції» [8].

Публічний порядок. Необхідно також звернути увагу на різне викладення законодавчого матеріалу у згаданих вище законах щодо застереження про публічний порядок: якщо згідно з Законом «Про міжнародне приватне право» може бути відмовлено у застосуванні норм права іноземної держави, то Закон про банкрутство дозволяє судді відмовитись від застосування українського законодавства.

Закон України «Про міжнародне приватне право»	Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»
<p>Стаття 12. Застереження про публічний порядок Норма права іноземної держави <i>не застосовується</i> у випадках, якщо її застосування призводить до наслідків, <i>явно несумісних з основами правопорядку</i> (публічним порядком) України</p> <p><...></p> <p>Відмова в застосуванні права іноземної держави <i>не може</i> ґрунтуватися лише на відмінності правової, політичної або економічної системи <i>відповідної</i> іноземної держави від правової, політичної або економічної системи України</p> <p><...></p>	<p>Стаття 119. Застосування процедур банкрутства, пов'язаних з іноземним провадженням</p> <p><...></p> <p>4. Господарський суд <i>відмовляє у застосуванні міжнародних аспектів банкрутства</i>, якщо їх застосування суперечить публічному порядку, <i>суверенітету та основним принципам</i> законодавства України</p> <p><...></p>

Важливо зазначити, що згідно зі спеціальним законодавством у сфері застосування іноземного права в Україні (законодавство про міжнародне приватне право) відмінність систем регулювання в різних країнах не може бути підставою для відмови у застосуванні на території України норм іноземного законодавства. Відповідно до трактування в Законі про банкрутство концепції публічного порядку у справах про банкрутство саме це може бути підставою для відмови у застосуванні положень розділу IX зазначеного Закону.

Не зовсім зрозуміло, як суддя та за якими критеріями має прийняти рішення щодо того, чи застосовувати положення згаданої частини вітчизняного законодавства про банкрутство, вказуючи, що застосування норм українського законодавства буде суперечити публічному порядку, суверенітету та основним принципам законодавства України?

Висновки

Добре відомо, що банкрутство є надзвичайно складною категорією справ, особливо, якщо в них присутній іноземний елемент. Успішне здійснення розгляду такої судової справи має забезпечуватись, серед іншого, і координацією дій суддів у судових провадженнях, відкритих у різних юрисдикціях.

Важливим позитивним наслідком постановлених рішень у зазначеній справі є те, що вони вказали на реальні проблеми та можливі складнощі у подальшому

застосуванні так званих правил з транскордонної неспроможності в Україні. Практична відсутність або незначна кількість таких справ тільки підтверджує існування певних перешкод для більш широкого використання специфічних юридичних процедур з метою забезпечення належного захисту прав кредиторів у справах про банкрутство, що розглядаються у кількох країнах. На підтвердження цього необхідно послатись на одне із пояснень щодо відмови у визнанні іноземного провадження у зазначеній справі, зазначених в ухвалі Господарського суду Львівської області від 26.01.2015 р. у справі № 914/207/15, а саме «...поза існуючою процедурою банкрутства, порушеною господарським судом, господарський суд позбавлений права та повноважень на прийняття заяви про визнання іноземної процедури банкрутства та керуючого, призначеного в іноземній процедурі банкрутства та власне її подальший розгляд...». Суддя місцевого господарського суду прямо вказав на існуючі прогалини регулювання порядку розгляду справи про визнання іноземного провадження; він визнав, що без порушеної справи про банкрутство виконати приписи розділу IX Закону про банкрутство не має можливості. Йдеться про здійснення суддею співпраці, надання і координації судової допомоги іноземному суду та арбітражному керуючому, а також вчинення необхідних процесуальних дій стосовно активів, прав, зобов'язань або відповідально-

сті боржника і т. д. (ст. 128 Закону про банкрутство).

Законодавець прописав практично тільки можливість постановлення ухвали про визнання іноземної процедури із окресленням того, що може відповідний суддя вчинити після порушення судового провадження. Однак не зрозуміло, до якої категорії слід віднести справу про визнання іноземного провадження. Не визначено коло учасників у такій категорії справ. Якщо у справі про банкрутство сторони та всі учасники судового провадження визначені, то у цій категорії справ згадується тільки іноземний керуючий. Залишається без відповіді також і те, з якими процесуальними правами інші учасники відповідних правовідносин повинні чи можуть брати участь у провадженні у відповідній справі. Закон також не визначає, які дії мають відбуватися у порушеній справі про визнання іноземного провадження у справі про банкрутство аж до завершення провадження у справі, та яким чином прийняті рішення мають оформлюватись. До прикладу, Закон про банкрутство ввів у вітчизняне законодавство нову правову

категорію — судову допомогу. Зрозуміло, було б доцільно більше уваги приділити процедурним аспектам надання такої допомоги.

Цю ситуацію могло б виправити введення у чинний Господарський процесуальний кодекс України окремого розділу про порушення і ведення нової категорії судових справ — справ про визнання іноземного провадження у справі про банкрутство. Гадаємо, що якщо цю прогалину у процесуальному законодавстві не заповнити, прогнозувати успішне застосування розділу IX Закону про банкрутство буде важко.

Впевнені, це необхідно зробити, інакше іноземний інвестор буде зважати на те, що стосовно нього частина Українського законодавства може не діяти. При цьому право відмовляти у застосуванні частини чинного законодавства Законом віддано судді. Як видно з проаналізованої справи без деталізації відповідних судових процедур у процесуальних законах, шансів на визнання іноземного провадження у вітчизняних судах дуже мало.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 31. Ст. 440.
2. Ухвала Господарського суду Львівської області від 26.01.2015 р. у справі № 914/207/1. Текст судового акта є у відкритому доступі. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42444712>.
3. Постанова Вищого господарського суду України від 30.06.2015 р. у справі № 914/207/15. Текст судового акта є у відкритому доступі. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46349674>.
4. Постанова Львівського апеляційного господарського суду від 15.04.2015 р. у справі № 914/207/15. Текст судового акта є у відкритому доступі. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/43686771>.
5. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге вид. Київ: Алерта, 2014. С. 132.
6. Бірюков О. М. Транскордонні банкрутства і міжнародне приватне право: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.03. Київ, 2010. С. 240.
7. Бірюков О. М. Транскордонні банкрутства: теорія і практика: монографія. Київ: Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. С. 240; Новосельцев І. І. Транскордонна неплатоспроможність у міжнародному приватному праві: монографія. Київ: Арт Економі, 2013. 224 с.
8. Власюк І. І. Поняття взаємності в справах про транскордонну неспроможність // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2015. № 13. Т. 2. С. 60.

Бирюков А. М. Рассмотрение трансграничных дел о банкротстве в Украине: сложности и перспективы.

В статье автор на примере одного дела попробовал проанализировать эффективность правового регулирования отношений несостоятельности с иностранным элементом и сложности с применением новых для Украины правовых механизмов в трансграничных делах о банкротстве. В статье идет речь о деле № 914/207/15, которое рассматривалось местным, апелляционным и кассационным судами в 2015 году. Выводы, возможно спорные, могут стать основой для их публичного обсуждения с целью усовершенствования действующего законодательства.

Ключевые слова: банкротство, несостоятельность, трансграничные дела о банкротстве, признание иностранного производства, признание иностранного арбитражного управляющего, сотрудничество с иностранными судами и иностранными арбитражными управляющими, судебная помощь.

Biryukov A. M. Consideration of cross-border bankruptcy cases in Ukraine: difficulties and prospects.

This article examines efficiency of regulation of insolvency cases? administration with foreign element in Ukrainian courts and barriers in the process of application of new for Ukraine legal mechanisms in cross-border insolvency cases. Ukraine became the first country of the former Soviet Union (except the Baltic countries) states, which introduced the rules for administration of bankruptcy cases that are heard in more than one jurisdictions or when the debtors' assets are located on the territory of at least two countries. This article has been focused on case 914/207/15 that has been heard by local, appellate and cassation economic courts in 2015. The findings are made exclusively on the basis of analysis of the texts of judgments made in this case without review of the case's materials.

As everybody may see from the text of the ruling made by the Economic court of Lviv Oblast dated 26.01.2015 in the case 914/207/15 the court actually refused to recognize a foreign bankruptcy proceeding and bankruptcy administrator grounding this decision by these: 1) provisions of Chapter IX of the Bankruptcy Law are not applied towards banks and other financial institutions; 2) applications for recognition of a foreign bankruptcy proceeding can be filed with the economic court within the court proceeding commenced in the bankruptcy case; 3) the court cannot employ the bankruptcy procedures that are linked with the foreign court proceedings in the absence of an international agreement of Ukraine that allows collaboration of the courts in bankruptcy cases based on reciprocity principle, which is imperative norm of the Bankruptcy Law; 4) when considering an application for recognition of a foreign bankruptcy proceeding the court must check whether it is in line with public order, sovereignty and main principles of national legislation.

The important positive consequence of the decisions made in this case is that they raised real problems of practical application of cross-border insolvency rules. Absence or very small number of such cases practically confirm existence of barriers to successful application of these very specific rules aiming at effective protection of creditors' rights in bankruptcy cases heard in several jurisdictions.

The bankruptcy judge of the local economic court in his ruling discovered some gaps in regulation of recognition of a foreign bankruptcy proceeding commenced in a foreign jurisdiction. He indirectly appointed out that it is impossible to consider an application for recognition of a foreign bankruptcy proceeding without having commenced a bankruptcy case in Ukraine. It would be impossible or difficult to apply the Bankruptcy Law provisions on court cooperation, court assistance, coordination of actions regarding the debtor's assets operation that are foreseen in Article 128 of the Bankruptcy Law.

Ukrainian Legislator prescribed practically the only procedure — recognition of a foreign bankruptcy proceeding with mentioning what may happen in the commenced case. Other

procedural rules on this are absent in Chapter IX of the Bankruptcy Law. There are not defined participants to these cases, their procedural rights, procedures etc. For instance, the latest amendments to the Bankruptcy Law introduced a new legal category — judicial assistance. This legal concept does not exist in current legislation. It is obvious, this procedure should be classified and described in detail in order the judges may use them properly.

This situation can be improved by introduction of a separate chapter in Economic Procedural Code of Ukraine containing procedures on administration of this new category of cases in economic courts. The author is confident that this should be done. Otherwise a foreign investor will think that a part of Ukrainian legislation would not being applied towards him.

These conclusions that might be disputable can become the basis for public discussion in order to develop amendments to current legislation.

Keywords: *bankruptcy, insolvency, cross-border insolvency cases, recognition of a foreign proceeding, recognition of insolvency administrator, cooperation with foreign courts and foreign insolvency administrators, judicial assistance.*